

Tanums kommun

kommun@tanum.se

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram efter tillsyn i Tanums Gymnasium i Tanums kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Tanums kommun att vid vite av 500 000 kronor senast den **31 januari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Tanums kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Tanums kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen i skolan utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner. (16 kap. 6 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2010:14); 4 kap. 1 § gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)
- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att undervisningen utgår från och omfattar målen för respektive ämnesplan.
- Rektorn ska se till att undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tanums kommun att senast den **31 januari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Tanums kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Tanums kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven samt beslutar och informerar om betyg i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 15 §, 15 kap. 22-25 §§ skollagen; 8 kap. 2-3 §§ gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.5 Bedömning och betyg)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Tanums kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras.

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumentera dessa.
- Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns allvarliga brister vid Tanums Gymnasium som huvudmannen tillsammans med rektorn måste åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs.

Skolinspektionens tillsyn visar bland annat att det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) inte sker utifrån författningarnas krav. Detta eftersom det varken finns kunskap bland de inblandade, såsom elever och APL-handledare, om vilka kurser, eller delar av kurser, som ska genomföras som APL eller som hittills har genomförts som APL. Därmed har inte huvudmannen och rektorn säkerställt att undervisningen utgår ifrån och omfattar målen för respektive ämnesplan. Vidare visar Skolinspektionens tillsyn att undervisningen inte innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. Elever erbjuds inte lärarledd undervisning i alla kurser utan förväntas studera på egen hand. Tillsynen visar att lärarens roll i dessa kurser har begränsats till att tala om vad eleverna ska läsa samt att bedöma de uppgifter som eleverna lämnar in.

Skolinspektionens tillsyn visar vidare att det vid skolenheten finns brister i arbetet med särskilt stöd. Rektorn tar inte ansvar för att elevers behov av särskilt stöd utreds och, i förlängningen, att elever ges det stöd de är i behov av för att nå utbildningens mål. Därtill visar Skolinspektionens utredning att rektorn inte säkerställt att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav, bland annat då betygssättande lärare inte haft förutsättningar att göra en allsidig bedömning av eleverna kunskaper inför betygssättningen.

Dessutom visar Skolinspektionens tillsyn att rektorn inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenheten som innebär att kunskapsresultaten och resultaten av arbetet med trygghet och studiero följs upp och dokumenteras. Vid tiden för tillsynen finns inget fungerande systematiskt kvalitetsarbete som utgår från de nationella målen för gymnasieskolan. Avsaknad av ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete medför att också rektorns dokumenterade beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder och planering av genomförandet av utvecklingsåtgärder saknas. Inte heller skolenhetens arbete med särskilt stöd eller den stora del av utbildningen på den gymnasiala lärlingsutbildningen som genomförs som APL följs upp inom ramen för skolenhetens kvalitetsarbete, vilket sannolikt är en bidragande orsak till att eleverna inte får den utbildning och det stöd de har rätt till.

Skolinspektionen ser allvarligt på de konstaterade bristerna. Ett par av dem är sådana att de fått, eller riskerar att få, påtagliga konsekvenser för eleverna vid skolan. Skolinspektionen kan konstatera att Tanums kommun måste vidta kraftfulla åtgärder för att alla elever ska få en utbildning enligt kraven i skollagen och andra författningar och har därför förenat förelägganden i detta beslut med vite. Skolinspektionen vill

poängtera vikten med att komma tillrätta med de stora problem som finns på skolan och finner det mycket anmärkningsvärt att skolan inte strukturerat arbetar med de konstaterade bristerna och dokumenterar detta i sitt systematiska kvalitetsarbete så att det går att följa skolans planering, uppföljning och utveckling av verksamheten. Nedan följer en mer detaljerad redogörelse för de brister som Skolinspektionen kunnat konstatera vid tillsynen.

Föreläggande vid vite

Undervisning och lärande

Skolinspektionens bedömning

Undervisning enligt examensmål och ämnesplaner

Skolinspektionen bedömer att rektorn vid Tanums Gymnasium inte säkerställt att undervisningen utgår från och omfattar målen för respektive ämnesplan. Bedömningen görs mot bakgrund av att delar av utbildningen som genomförs som arbetsplatsförlagt lärande (APL) inte utgår från målen i de nationella ämnesplanerna. Orsaken till detta är att APL-handledare saknar kännedom om vilka kurser respektive elev ska läsa som APL; dels för att inte alla APL-handledare fått information om vilka kurser eleverna ska läsa och dels för att den information de fått ibland varit felaktig.

De dokument som ska vara utgångspunkt för utbildningens planering, såsom APL-planering och individuella studieplaner (ISP), innehåller i flera fall motstridig information om vilka kurser en elev på ett visst program med en viss inriktning ska få undervisning i. Inte heller stämmer uppgifterna i dessa dokument alltid överens med vad som anges i respektive ämnesplan för de olika utbildningarna. Därtill anges i vissa fall skilda uppgifter om vilka kurser eleverna har läst. APL-handledarna har därmed inte möjlighet att utgå från dessa dokument vid undervisningens upplägg under APL-placeringen vilket medför att eleverna i flera fall inte får den undervisning som angetts att de ska få.

Sammantaget framträder en bild där det finns en stor oklarhet, både hos elever och APL-handledare, kring innehållet i elevernas utbildning. APL-handledarna saknar för närvarande möjlighet att veta om elevernas utbildning utgår från ämnesplanerna när de planerar och genomför den del av utbildningen som bedrivs som APL. Trots upprepade försök har Skolinspektionen av de ansvariga, såsom huvudman och rektor, inte kunnat få någon tydlig information av vilken undervisning eleverna får i respektive kurs på APL eller i vilken mån undervisningen utgår ifrån styrdokumentet. Ovanstående innebär sammantaget enligt Skolinspektionens bedömning att det inte är säkerställt att eleverna får en undervisning som utgår från ämnesplanerna enligt de krav som finns i författningarna.

Aktivt lärarstöd

Vidare bedömer Skolinspektionen att undervisningen vid Tanums Gymnasium inte innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. Bedömningen görs mot bakgrund av att det

inom flera kurser inte bedrivs någon lärarledd undervisning och att eleverna därmed inte får den stimulans och handledning som de har rätt till. Istället för lärarledda strukturerade lektioner, med tydliga beskrivningar och förklaringar, har eleverna ibland tilldelats läroböcker att läsa enskilt med tillhörande uppgifter att arbeta med, detta utan att läraren introducerat ämnet eller i övrigt stöttat eleverna i kunskapsinhämtningen. I andra kurser undervisas elever från vitt skilda kurser i samma klassrum av samma lärare, vilket resulterat i att eleverna inte fått det stöd de behöver i respektive kurs i form av strukturerad lärarledd undervisning. Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn i egenskap av pedagogik ledare inte säkerställt att undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.

Rättslig reglering

Undervisning enligt examensmål och ämnesplaner

Enligt skollagen ska det för varje nationellt program finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Det ska också enligt skollagen finnas en ämnesplan för varje ämne (16 kap. 21 § Skoll). Enligt gymnasieförordningen ska det av ämnesplanen framgå ämnets syfte, varje kurs som ingår i ämnet, det centrala innehållet för varje kurs, antalet gymnasiepoäng som varje kurs omfattar och kunskapskraven för varje kurs (1 kap. 4 § GyF).

APL ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska istället genomföra mer än hälften av denna utbildning som APL. Huvudmannen ansvarar för att APL uppfyller de krav som finns för utbildningen (4 kap. 12 § GyF).

Aktivt lärarstöd

I skollagen anges att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Enligt läroplanen ska läraren stimulera, handleda och stödja eleven och ge särskilt stöd till elever i svårigheter.

Skolinspektionen utredning

Undervisning enligt examensmål och ämnesplaner

Rektorn uppger i intervju att cirka 70 procent av utbildningen på de nationella yrkesprogrammen vid Tanums Gymnasium är arbetsplatsförlagd och sker inom ramen för APL. Eleverna läser de nationella programmen som lärlingsutbildning vilket innebär att mer än hälften av utbildningen sker på en eller flera arbetsplatser. Skolinspektionen har tagit del av elevernas individuella studieplaner (ISP) av vilka det framgår när respektive kurs ska börja. Skolinspektionen har också tagit del av en APL-planering med en sammanställning av vilka kurser som är förlagda till APL och under vilka terminer eleverna ska få undervisning i dessa. Dessutom har Skolinspektionen intervjuat flera av de personer som huvudmannen uppger är APL-handledare för elever vid Tanums Gymnasium. Därtill har Skolinspektionen intervjuat rektorn, lärare och elever vid Tanums gymnasium. Nedan följer en redogörelse av ett urval av de

observationer som gjorts i samband med intervjuer och dokumentstudier gällande fyra elever vid Tanums Gymnasium.

Rektorn uppger i intervju att det nog är lite skiftande om APL-handledare vet vilka kurser som eleven ska få undervisning i på APL-platsen och att han inte har säkerställt att samtliga APL-handledare har fått information om vilka kurser som ingår i elevernas APL. Vidare säger rektorn att han inte har säkerställt att undervisningen utgår från kurs- och ämnesplanerna i respektive ämne men att han förutsätter att all undervisning bedrivs i enlighet med styrdokumentet. Ingen av eleverna på de nationella programmen som Skolinspektionen har intervjuat vet vilka kurser som ska genomföras på APL-platsen och vilka som ska genomföras på skolan. Lärare säger i intervju att de har haft problem med de individuella studieplanerna sedan flera år tillbaka och att skolan inte har något fungerande system så att alla kan få tillgång till elevernas studieplaner. Flera APL-handledare säger i intervju att de inte fått någon information om vilka kurser eleverna ska genomföra under APL. Till exempel säger en APL-handledare att han, under de tre terminer han varit APL-handledare för en elev, inte har fått någon information om vad eleven förväntas göra/träna på under APL eller vilka kurser som ska genomföras under APL.

Elev A:

En av de APL-handledare som Skolinspektionen intervjuat ger exempel på en elev som går naturbruksprogrammet inriktning djur som fått undervisning i en kurs, "Ridning och körning", på APL-platsen trots att det inte framgår av elevens ISP att kursen ingår i elevens utbildning eller att eleven ska ha undervisning i denna kurs.

Av elev A:s ISP framgår att eleven fått betyg i kursen "Sällskapsdjur 1" i juni 2016 trots att den inte ingår i elevens yrkesutgång hästkötare med inriktning ridning. Elevens APL-handledare säger att det beror på att de haft en konsult inne på skolan som rörde till det genom att lägga in fel kurser i elevens ISP. Enligt APL-handledaren är de kurser som eleven genomfört under sin APL sådana som hör till elevens yrkesutgång (t.ex. naturbruk, hästkunskap och ridning). De kurser som anges i elevens ISP är således enligt APL-handledaren inte de kurser som eleven har genomfört under APL. Det anges dock i elevens APL-planering att eleven skulle ha genomfört kursen "Sällskapsdjur 1" på APL under höstterminen 2015.

Vidare anges i APL-planeringen för elev A att kursen "Entreprenörskap" genomfördes på APL under höstterminen 2016. I elevens ISP anges att elev A ska få undervisning i kursen "Entreprenörskap" under höst- och vårterminen läsåret 2016/17 och att undervisning ska genomföras av en lärare på skolan. Elevens APL-handledare uppger emellertid att elev A inte har genomfört den kursen under sin APL. Enligt uppgifter från rektorn fick eleverna undervisning i kursen "Entreprenörskap" under höstterminen 2016 av en lärare som inte arbetar kvar vid skolenheten. Under vårterminen 2017 har undervisningen i kursen genomförts av en annan lärare enligt rektorn. Den lärare, som enligt rektorn undervisat i kursen under vårterminen 2017, uppger i intervju att eleverna, med undantag för ett lektionstillfälle, inte fått någon undervisning i kursen "Entreprenörskap" under vårterminen 2017. Även elever säger i intervju att de inte haft någon undervisning i kursen "Entreprenörskap" under

vårterminen 2017 eftersom det saknas lärare. Eleverna säger att de inte vet när kursen ska slutföras eller vilken lärare som ska sätta betyg i kursen.

Elev B:

APL-handledaren för elev B, som går fordons- och transportprogrammet inriktning fordon, säger i intervju att skolan inte har informerat om vilka kurser som ska ingå i elevens APL eller när eleven ska genomföra respektive kurs. Vidare säger APL-handledaren att skolan inte informerat om vilka kurser eleven ska läsa på APL-platsen, när de ska läsas eller vilken del APL-handledaren ska ha i bedömning och betygssättning av eleven.

I elevens ISP anges att eleven ska genomföra kursen "Reparation av personbilar och lätta transportfordon" under läsåret 2016/17 och att betyg ska sättas i juni 2017. Enligt APL-planeringen ska elev B under läsåret 2016/17 genomföra kursen "Reparation av personbilar och lätta transportfordon" som APL. APL-handledaren säger dock i intervju att elev B inte genomfört denna kurs under APL.

I elevens ISP anges vidare att kursen "Personbilsteknik – introduktion" kommer att genomföras under läsåret 2017/18 medan det i elevens APL-planering anges att eleven genomförde samma kurs på APL-platsen under vårterminen 2016. Såvitt avser den här kursen uppger APL-handledaren att eleven inte har genomfört den som APL.

Såvitt avser kursen "Fordonsteknik – introduktion" anges i APL-planeringen att eleven ska genomföra kursen under vårterminen 2016 och vårterminen 2017 på APL-platsen. I elevens ISP anges emellertid att denna kurs har genomförts under läsåret 2016/17 och att betyg ska sättas i juni 2017. Enligt APL-handledaren har eleven inte genomfört kursen "Fordonsteknik – introduktion" under APL.

Elev C:

Elev C går under läsåret 2016/17 i årkurs 2 på Hantverksprogrammet, inriktning florist. Dessförinnan gick eleven på restaurang- och livsmedelsprogrammet och hade APL på en annan arbetsplats. APL-handledaren för elev C säger i intervju att eleven haft APL på arbetsplatsen under hela läsåret 2016/17.

I intervju uppger APL-handledare för elev C att eleven har genomfört kurserna "Florist 1" och "Florist 2" på APL-platsen under läsåret 2016/17 och att eleven nästa läsår kommer att genomföra kursen "Florist 3" på APL-platsen. Enligt APL-handledaren har inte eleven genomfört några andra kurser som APL under läsåret 2016/17, och de har inte fått information om att några andra kurser än Florist 1,2, och 3 ska ingå i elevens APL. Det anges dock i elevens ISP att eleven, förutom kurserna "Florist 1" och "Florist 2" under läsåret 2016/17 bland annat skulle ha genomfört kurserna "Hantverk – introduktion" och "Tradition och utveckling". Vidare anges i APL-planeringen att dessa ska genomföras som APL läsåret 2016/17. De här kurserna har enligt APL-handledaren inte genomförts under elevens APL. Detta bekräftas av eleven själv som uppger att hen inte genomfört kurserna "Hantverk – introduktion" och "Tradition och utveckling" under APL eller fått någon undervisning i dessa på skolan.

Vidare anges i APL-planeringen att eleven har fått undervisning i "Textil design 1" på APL-platsen under läsåret 2015/16 då eleven gick på ett annat nationellt program. Därtill anges att eleven, som nu går på hantverksprogrammet, inriktning florist, har fått undervisning i kurserna "Textil och design 2", "Textil design 4" samt "Frisör 3" under vårterminen 2017 på APL-platsen. Dessa kurser står inte med i elevens ISP och ingår inte heller i yrkesutgången florist. Enligt APL-handledaren har eleven inte genomfört dessa kurser som APL.

Elev D:

Elev D började det första året på Barn- och fritidsprogrammet under höstterminen 2016. APL-handledaren för elev D säger i intervju att eleven haft APL på arbetsplatsen under hela läsåret 2016/17.

Såvitt avser elev D så anges i APL-planeringen att eleven har genomfört kurserna "Hälsopedagogik", "Kommunikation" och "Människors miljöer" på APL-platsen under höstterminen 2016. APL-handledaren säger i intervju att det under hösten 2016 var mycket bristfällig information kring vilka kurser eleven skulle läsa på APL. APL-handledaren säger att hon då bad att få information om de olika kursplanerna, vad eleven skulle lära sig och vilka uppgifter eleven skulle jobba med under APL men att elevens mentor svarat att det inte finns några kursplaner. APL-handledaren hade således ingen information om vilka kurser som eleven skulle genomföra under höstterminen utan fick göra så gott det gick. Under vårterminen 2017 har APL-handledaren fått kursplaner att utgå ifrån men ingen information om examensmålen för utbildningen.

Av elevens ISP framgår att eleven läser kursen "Naturkunskap 1a2" under läsåret 2016/17. Vid intervju uppger emellertid läraren, som enligt elevens ISP undervisar och sätter betyg i kursen, att det inte bedrivits någon undervisning i "Naturkunskap 1a2" under läsåret.

Aktivt lärostöd

Elever säger i intervju att de inte i alla kurser får läroledd undervisning. Till exempel bestod undervisningen i en av pedagogikkurserna av att de fick en bok att läsa på valfri plats. Vi fick ingen undervisning utan bara en bok och uppgifter att jobba med hemma, säger eleverna. En elev säger att undervisningen i kursen "Försäljning och kundservice" bestod i att eleven fick en bok att läsa med tillhörande uppgifter men att skolan inte anordnade några lektioner där eleven fick läroledd undervisning. Enligt de dokument som huvudmannen skickat till Skolinspektionen inför och under tillsynen finns det en elev som har fått förlängda kurser i "Samhällskunskap 1a1" och "Historia 1a1" och därför läser ett fjärde år på gymnasiet. Den lärare som enligt elevens ISP undervisar eleven i dessa kurser säger i intervju att det inte genomförs några lektioner i dessa utan att undervisningen innebär att eleven får uppgifter att jobba med på egen hand som lämnas till och bedöms av läraren. Av elevens schema framgår att eleven inte får någon undervisning i ovanstående ämnen. Rektorn bekräftar i intervju att det inte bedrivs någon undervisning i ämnena historia och samhällskunskap på skolan innevarande läsåret.

Vidare uppger elever i intervju att lärare har undervisat i flera olika kurser samtidigt i samma klassrum. Till exempel har elever under läsåret 2016/17 fått undervisning i pedagogikkurser samtidigt som elever i samma klassrum fått undervisning i fordonskurser av samma lärare. Detta bekräftas av rektorn och lärare i intervju. Eleverna säger att de inte fått några föreläsningar eller genomgångar i sina respektive kurser under dessa gemensamma lektionspass utan att undervisningen bestått av att de fått en lärobok att läsa för att sedan skriva prov på innehållet i boken. Vidare säger elever i intervju att kursen "Entreprenörskap" påbörjades under höstterminen 2016 men att de inte haft någon undervisning i kursen under vårterminen 2017 eftersom den förre läraren slutade. Eleverna säger att de inte vet när den ska slutföras eller vem som kommer att sätta betyg i den. Rektorn säger att lärarledd undervisning innebär att läraren ska vara med och stötta och styra i undervisningssituationen, men att han inte har säkerställt att det är lärarledd undervisning som bedrivs i alla kurser nu eller tidigare under läsåret vid skolenheten.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Verksamheten vid Tanums Gymnasium i Tanums kommun uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tanums kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta nödvändiga åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid sin tillsyn kunnat konstatera allvarliga brister i skolans arbete med undervisning och lärande som förelegat sedan flera terminer tillbaka. Utredningen visar att elever och APL-handledare inte har fått nödvändig information som krävs för att APL ska kunna genomföras utifrån de nationella ämnesplanerna. Rektorn har därmed inte säkerställt att eleverna fått träna på centrala delar i kurser som ingår utbildningen.

Skolinspektionen tycker att det är anmärkningsvärt att rektorn för en skola som enbart bedriver utbildning på de nationella yrkesprogrammen i form av lärlingsutbildning, och där cirka 70 procent av elevernas utbildning är förlagd till en arbetsplats, inte har säkerställt att APL-handledare ges den kunskap och information som är nödvändig för att de ska kunna fullgöra sitt uppdrag och ge eleverna den utbildning som de har rätt till.

Utredningen visar vidare att elever inte får lärarledd undervisning i alla kurser. Skolinspektionen konstaterar att undervisningen därmed inte innebär ett aktivt

lärarstöd för eleverna och att de inte i alla kurser fått ledning, stimulans och utmaningar på det sätt som de har behov av i sitt lärande och rätt till.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna riskerar att få för eleverna och den tid under vilket bristerna har pågått, bedömer Skolinspektionen att bristerna måste anses vara av sådan art att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd vid Tanums Gymnasium. Bedömningen görs mot bakgrund av att elever som riskerar att inte nå målen inte får sina stödbehov utredda, trots att lärare anmält till rektorn att extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska nå de mål som minst ska nås. Rektorn beslutar inte alltid om att elevers stödbehov ska utredas, även i de fall rektorn fått kännedom om att extra anpassningar inte är tillräckliga. Elever har fått extra anpassningar så länge som ett helt läsår utan att deras stödbehov utretts och trots att lärare bedömt att extra anpassningarna inte varit tillräckliga. Vidare visar Skolinspektionens utredning att lärare inte alltid ger nödvändig information till rektor och elevhälsa om elever som riskerar att inte nå målen. Det medför att de inte heller kan utreda dessa elevers stödbehov. Att elever riskerar att få särskilt stöd utan att någon utredning av deras behov genomförts framkommer också. Sammantaget framträder en bild av en arbetsgång som inte fungerar för att alla elevers behov av särskilt stöd ska utredas i enlighet med författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska en elev skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt

ansvar för att undervisningen och elevhälsan utformas så att elever som behöver särskilt stöd eller andra stödåtgärder får detta.

Skolinspektionens utredning

Lärare uppger i intervju att de har signalerat till rektorn om elever som riskerar att inte nå målen trots att stöd har getts i form av extra anpassning, men att det inte lett till att elevens stödbehov har utretts eller att något särskilt stöd har satts in. De säger att de skriver "F-varningar" som skickas till rektorn men att de inte fått någon återkoppling på dessa från rektorn.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att lärare inte alltid signalerar till elevhälsan när de upptäcker att en elev riskerar att inte nå målen. Det handlar nog om att de känt att det tidigare inte varit någon idé att lyfta ärenden då det inte funnits någon fungerande stödorganisation, säger elevhälsan. En konsekvens av det är enligt elevhälsan att det finns elever som fått betyget F utan att elevhälsan haft kännedom om att extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska nå de mål som minst ska nås. Elevhälsan säger att det särskilda stöd som erbjuds på skolan bland annat är stöd i form av reducerat program, förlängda kurser och stöd av speciallärare. Elevhälsan känner inte till om och i så fall vilka stödinsatser som genomförts för dessa elever innan beslut fattats om reducerat program eller förlängd kurs. Men de menar att det i dessa fall inte har lyfts några ärenden för utredning om särskilt stöd och att de inte har varit involverade i det.

Rektorn uppger att elever har fått extra anpassningar under ett helt läsår utan att stödbehoven utretts, trots att de extra anpassningarna enligt lärarna varit otillräckliga för att eleven ska nå de mål som minst ska nås. Det har brustit på så sätt att vi inte fått information förrän i slutet av läsåret om att det förelegat behov av särskilt stöd, säger rektorn. Rektorn säger att han, när han får signaler om att en elev är i behov av särskilt stöd, inte alltid initierar en utredning av eleven stödbehov.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Tanums kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Tanums kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens bedömning är att rektorn inte säkerställer att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav. Bedömningen görs mot bakgrund av att betygssättande lärare i många fall inte gör en allsidig bedömning av eleverna kunskaper i de kurser som genomförs som APL. T.ex. känner inte alla lärare till vilka elever de ska sätta betyg på, vilket gör att de heller inte fått eller inhämtat information om vad alla elever kan för att kunna göra en rättvis bedömning av deras kunskaper. Inte heller får de betygssättande lärarna alltid fullständig information från APL-handledarna så att bedömningen kan göras allsidigt utifrån all tillgänglig information om elevens

kunskaper. Vidare ges inte lärare alltid förutsättning att göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper då det saknas underlag för att kunna göra en sådan. Vid tillsynen har det också framkommit att rektorn inte kan beskriva hur han säkerställer att betyg sätts i enlighet med författningskraven vid skolenheten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav. Som betyg på en kurs ska enligt skollagen någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg ska vidare bestämmas med hjälp av de kunskapskrav som har föreskrivits för en kurs. Av läroplanen framgår följande. Läraren ska vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs, beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen, och utifrån de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper. Av skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav.

Skolinspektionen utredning

Av de dokument huvudmannen har skickat till Skolinspektionen i samband med tillsynen anges att tre elever går på Naturbruksprogrammet vid Tanums Gymnasium. Två av dessa har APL på samma arbetsplats och samma APL-handledare. Den tredje på en annan arbetsplats. Den tredje eleven ska enligt elevens mentor få betyg av APL-handledaren på den första APL-platsen, där de första två eleverna får sin utbildning. Den APL-handledaren uppger dock i intervju att hon inte känner till att hon ska sätta betyg på andra elever än de två som har APL hos henne och att hon inte har någon kontakt med den tredje eleven och därmed inte kan bedöma elevens kunskaper i kurser som förlagts till APL. Rektorn bekräftar i intervju att ovan nämnda APL-handledare ska sätta betyg på samtliga tre elever på Naturbruksprogrammet, inklusive den elev som har APL på en annan arbetsplats, men att han inte säkerställt att APL-handledaren fått information om detta. Rektorn uppger vidare att den aktuella APL-handledaren även är anställd som lärare vid skolan, vilket personen i fråga själv uppger att hon inte är.

En annan APL-handledare säger att hon inte deltagit i några samtal kring eller lämnat några underlag för bedömning till den lärare som enligt de dokument huvudmannen skickat till Skolinspektionen ska sätta betyg på eleven. APL-handledaren säger att hon tidigare har berättat för den betygsättande läraren vad eleven gjort, men att det inte är tillräckligt för att kunna bedöma på vilken nivå eleven presterat utifrån kunskapskraven. Enligt APL-handledaren sker bedömningen utan att läraren har något underlag för att bedöma med vilken kvalitet eleven genomfört olika moment. Eleven bekräftar i intervju att hon fotograferar det hon gör på APL-platsen men att den feedback läraren ger inte är relaterade till målen i ämnesplanen. Lärare brukar säga "vad snyggt", men inget mer detaljerat eftersom det inte är en lärare som kan ämnet, säger eleven.

Den lärare som enligt rektorn ska sätta betyg i kursen "Entreprenörskap", vårterminen 2017, säger i intervju att det saknas tillräckligt med underlag för att kunna göra en korrekt bedömning av elevernas kunskaper och sätta betyg i kursen. Enlig läraren har det inte bedrivits någon undervisning i kursen under vårterminen 2017 och den överlämning läraren fått av föregående lärare är inte tillräcklig för att göra en korrekt bedömning av elevernas kunskaper. Elever bekräftar i intervju att kursen "Entreprenörskap" påbörjades under höstterminen 2016 men att de inte haft någon undervisning i kursen under vårterminen 2017 eftersom den förre läraren slutade. Eleverna säger att de inte vet när den ska slutföras eller vem som kommer att sätta betyg i den. Ingen av eleverna vet om den förre läraren har lämnat någon information om vad de gjort och på vilken nivå de presterat inom olika moment i kursen.

Lärare säger i intervju att rektorn inte följt upp deras arbete med bedömning och betygssättning eller gett några instruktioner för att säkerställa en likvärdig bedömning. Rektorn kan, vid Skolinspektionens förfrågan härom, inte beskriva hur han säkerställer att betyg sätts vid skolenheten i enlighet med författningskraven.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Tanums kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Tanums kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid Tanums Gymnasium inte bedrivs något systematiskt kvalitetsarbete. Vid tillsynen har det framkommit att den enda uppföljning som sker vid skolenheten är att lärarna till viss del utvärderar hur APL fungerar. På skolenhetsnivå finns det dock ingen uppföljning av verksamheten och därmed inte heller några analyser av resultat eller planerade åtgärder som har sin grund i en sådan aktuell uppföljning. Eftersom det systematiska kvalitetsarbetet är centralt för en skolas utveckling och då utbildningen vid Tanums Gymnasium under lång tid haft brister i kvalitetsarbetet är detta allvarligt. Avsaknaden av kunskapsuppföljning med analys och åtgärder innebär att en viktig länk saknas för att utveckla undervisningen och därmed elevernas lärande.

Rättslig reglering

Rektorn ansvarar enligt skollagen för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt dokumenteras.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål). Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt

läroplanen ansvarar rektorn för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionens utredning

I den information som huvudmannen skickat till Skolinspektionen i samband med tillsynen finns ingen samlad redogörelse för skolenhetens kunskapsresultat eller måluppfyllelsen i övrigt, analys av resultaten och måluppfyllelsen och vilka åtgärder som ska genomföras på kort och lång sikt för att utveckla utbildningen.

Representanter för förvaltningen säger i intervju att nämnden fattat beslut om att det måste komma in underlag från verksamheten (gymnasieskolan) så att de kan följa upp resultaten. Ett underlag inkom från rektorn under vårterminen 2016 men det var inte tillräckligt för att huvudmannen skulle kunna följa upp resultaten för verksamheten, säger de.

Representanter från barn- och utbildningsnämnden som är huvudman för Tanums Gymnasium säger i intervju att de har tagit del av en sammanställning av resultaten på nationella prov samt en betygssammanställning i ämnena svenska, engelska och matematik. I övrigt uppges huvudmannen inte ha tagit del av några resultat för gymnasieskolan. Huvudmannen säger att det inte har varit någon ordning på dokumentationen vid Tanums Gymnasium i den meningen att det inte har funnits någon dokumentation. Därför engagerade huvudmannen en konsult som, under vårterminen 2017, haft i uppdrag att handleda den nuvarande rektorn och gå igenom det systematiska kvalitetsarbetet. Gymnasiet är nu "under lupp" och vi har begärt in uppgifter på allt, säger huvudmannen.

Rektorn säger i intervju att det inte finns någon sammanställning av resultaten på skolenheten, någon uppföljning av elevhälsans arbete eller uppföljning av den del av utbildningen som genomförs som APL. Detta sägs bland annat bero på administrativa problem och har enligt rektorn lett till att han inte haft en tydlig bild av de problem som finns på skolan. Enligt rektorn har det dock startats en process för att få igång arbetet som ska ligga till grund för kvalitetsarbetet.

Elevhälsan uppger i intervju att de inte har följt upp och utvärderat elevhälsans arbete på skolenheten. Nu har rektorn gjort ett stort jobb med att ge elevhälsan förutsättningar, så framöver kommer det att finnas ett arbete att utvärdera., säger de.

Lärare säger i intervju att de utvärderat hur APL fungerar men att de inte vet om rektorn sammanställt resultaten från dessa utvärderingar. I övrigt har lärare svårt att formulera vilka resultat de följer upp.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Tanums kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Tanums kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Tanums kommun uppfyller författningarnas krav inom arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten).

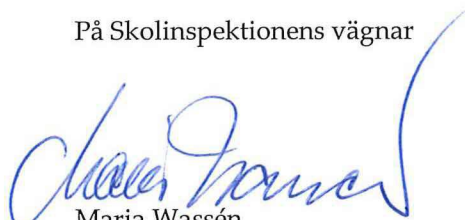
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Tanums kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Tanums kommun uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för lärande och trygghet.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Wassén
Avdelningschef

Therése Lumberg
Föredragande/utredare

Hur man överklagar, se bilaga 2

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Tanums Gymnasium

Bilaga 2: Överklagandehänvisning

Fakta om Tanums Gymnasium

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Tanums kommun under våren 2017. Tanums Gymnasium besöktes av Skolinspektionen mellan den 16 maj 2017 och den 29 maj 2017.

Tanums Gymnasium är en kommunal gymnasieskola belägen i Tanums kommun. Skolan, som benämns "Camp Futura", leds av en rektor som även är rektor för vuxenutbildningen i Tanums kommun. Skolenheten har haft upprepade rektorsbyten de senaste åren och personalomsättningen vid skolenheten har varit stor. Den nuvarande rektorn tillträdde sin tjänst under våren 2016.

Enligt uppgift från huvudmannen går det totalt 98 elever i gymnasieskolan. Av dessa går, enligt huvudmannen, 25 elever på nationella program och 73 på introduktionsprogram. Inom introduktionsprogrammen går de flesta (54 elever) på språkintruktionsprogrammet.

Vid skolenheten anordnas, enligt uppgifter från huvudmannen, utbildning inom följande nationella program:

- *Barn- och fritidsprogrammet,*
- *Bygg- och anläggningsprogrammet,*
- *Fordon- och transportprogrammet,*
- *Handels- och administrationsprogrammet,*
- *Hantverksprogrammet,*
- *Naturbruksprogrammet,*
- *Restaurang- och livsmedelsprogrammet*
- *Vård- och omsorgsprogrammet.*

Samtliga nationella program bedrivs sedan läsåret 2015/16 som lärlingsutbildningar. Varje program omfattar ett fåtal elever och i vissa årkurser går det endast en elev per program.

Lärarna vid Tanums Gymnasium är indelade i två arbetslag. Det ena består av lärare som i huvudsak undervisar på de nationella programmen, det andra består av lärare som i huvudsak undervisar på introduktionsprogrammen.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

På grund av för få elever på de nationella programmen finns ingen nationell statistik över kunskapsresultaten i Tanums gymnasium. Inte heller för introduktionsprogrammen finns någon nationell statistik över kunskapsresultaten. Huvudmannen har inte heller någon egen sammanställning av resultaten för dessa program.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Det finns inte några av huvudmannen redovisade resultat av skolenhetens arbete kring trygghet och studiero.

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.